

ISSN:1306-3111
e-Journal of New World Sciences Academy
2009, Volume: 4, Number: 4, Article Number: 2B0027

SPORTS SCIENCES

Received: December 2008
Accepted: September 2009
Series : 2A
ISSN : 1308-7266
© 2009 www.newwsa.com

Mehmet Güllü
Mehmet Güçlü
Cengiz Arslan
University of Gazi
mgullu44@hotmail.com
Ankara-Turkey

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını çeşitli değişkenlere göre incelemektir. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde Mann-Whitney U Testi ve Kruskal-Wallis Varyans Analizi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi 0,05 olarak belirlenmiştir. Araştırma sonucunda; ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının olumlu olduğu ($\bar{X}=3,84$), ortaöğretim öğrencilerinin cinsiyetlerine, sınıflarına, okul türlerine, ebeveynlerinin eğitim düzeylerine, üniversite hazırlık kurslarına gitme durumlarına, boş zamanlarında egzersiz veya spor yapma sıklıklarına ve bir kulüpte düzenli olarak spor yapmalarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılıkların ($p<0,05$) olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin tutumlarını daha olumlu hale getirmek için ders programı gözden geçirilmeli, kızlara yönelik etkinliklere daha çok yer verilmeli ve velilere yönelik seminerler düzenlenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Ortaöğretim, Öğrenci, Beden Eğitimi Dersi, Tutum, Tutum Ölçeği

INVESTIGATED OF THE ATTITUDES OF THE SECONDARY EDUCATION STUDENTS TOWARDS THE PHYSICAL EDUCATION LESSON

ABSTRACT

The aim of this study was to investigate the attitudes of the secondary education students towards the physical education lesson, according to some variables. A questionnaire used as data collecting tool in the research. Mann Whitney U Test and Kruskal Wallis Variance Analyses were used for analysis of the data. The significance level was defined 0, 05. As a result of this study, It was determined to be positively ($\bar{X}=3,84$) the attitudes of the secondary education students towards the physical education lesson; to be a difference in ($p<0,05$) significance between the attitudes of the students towards the physical education lesson and their sexualities, classes, school types, education levels of their parents, attending the university preparation courses, frequency of doing the exercises or sports in their spare time and doing sports regularly in a club. Because Students' attitude is getting more positively, curriculum should be reviewed, activities for girls should be given place more and seminary toward guardians should be organized.

Keywords: The Secondary Education, Student, Physical Education Lesson, Atitude, Atitude Scale

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Çağımızda hızlı bir değişim ve dönüşüm yaşanmaktadır. Bu hızlı değişim ve dönüşüm, üretim tekniklerinin hızlı değişmesine, insan gücünün yerini makinelerin almasına, üretilen bilginin hızlı bir biçimde tüketilmesine neden olmaktadır. Bu durum, insanoğlunu dinamik olmaktan uzaklaştırmakta, insanların daha statik, daha çok sağlık sorunları olan ve dengesiz beslenen bireyler olmalarına sebep olmaktadır. Görevi, topluma yetmişmiş insan gücü sunmak olan eğitim kurumlarına bu aşamada daha yoğun görevler düşmekte, kendilerini gelecekte bekleyen sorunlardan uzaklaşmaları ve gerekli olan bilgi ve beceri alt yapısının oluşturulması için eğitim programlarının değiştirilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin sağlıklı gelişmelerini sağlamak amacıyla eğitim programımızda beden eğitimi dersi bulunmaktadır. Beden eğitimi sadece fiziksel davranışlar oluşturma eğitimi de değildir; aynı zamanda, ruhsal ve toplumsal davranışlar da oluşturma eğitimidir (GSB, 1973:7). Beden eğitimi toplumsal olarak kurallara ve yasalara uyan, yandaşına ve karşıtına saygı duyan, güzeli doğruyu alkışlayan, başarısızlığı araştıran bilinçli toplumlar oluşturur (Harmandar, 2004:90). Beden eğitimi etkinlikleri gençliği sigara, kahvehane, uyuşturucu ve alkol gibi bağımlılık yaratan kötü alışkanlıklardan korumak ve kurtarmak açısından en önemli bir araç olarak düşünülmelidir (Çöndü, 1999:21).

Genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi, aynı zamanda kişiliğin eğitimidir. Başka bir deyişle beden eğitimi bireylerin gelişim özelliklerinin göz önünde tutularak onların, fert ve toplum yönünden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi; yapıcı, yaratıcı ve üretken; millî kültür değerlerini ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış fertler olarak yetiştirilmeleri için en önemli araçlardan biridir (TD., 1988:577). Ayrıca beden eğitimi, bedenlen, ruhen, zihnen ve sosyal yönlerden, toplumun sağlıklı bir yapıya kavuşmasını sağlayarak genel eğitimin oluşmasında önemli bir rol oynamaktadır (Karaküçük, 1989:30). Beden eğitimi dersinin genel eğitim içindeki önemi açıktır. Onu önemli kılan kendi amaç ve kapsamından kaynaklanmaktadır (Yoncalık, 2004). Bu nedenle insanlar, fiziksel gelişimi ile birlikte zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimini sağlayan beden eğitimi ve spor eğitimine oldukça önem vermişlerdir (Sunay, 1998:43-44). Öğrencilerin gelişim sürecinde etkili olan ve onların topluma sağlıklı bireyler olarak yetişmesini sağlayan beden eğitimi ve spor eğitiminden beklenen sonucun alınabilmesi için, öğrencilerin bu etkinliklere ve derse karşı olumlu tutum ve algı içerisinde olması gerekmektedir.

Öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının olumlu olması ders etkinliklerinin verimli işlenmesini sağlayıp dersin özel ve genel amaçlarına ulaşmasını kolaylaştırabilir veya öğrencilerin gelecekteki çeşitli fiziksel aktivitelere gönüllü katılımlarını sağlayabilir (Silverman ve Scrabis, 2004:4). Bu durumun tersine, beden eğitimi dersine ilişkin tutumları olumsuz olan öğrenciler dersin verimini düşürebilir, derse katılmayabilir, derse önem vermeyebilir veya dersin işlenişinde çeşitli sorunlar çıkartabilir.

İnsanlar tutumlara sahip olarak doğmazlar, tutumları sonradan öğrenirler. Bazı tutumlar insanların kendi deneyimlerine dayanırken, bazıları başka kaynaklardan elde edilir (Kağıtçıbaşı, 2005:119). Dolayısıyla öğrencilerde beden eğitimi dersine ilişkin tutumlara sahip olarak doğmazlar, bu tutumları çeşitli değişkenlerin etkisiyle sonradan oluşur.

Bu araştırmada, ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını ve bu tutumların oluşmasına etki edebileceği düşünülen bazı değişkenlere göre incelemek amacıyla yapılmaktadır. Bu araştırmanın sonuçları, öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin

olumlu tutum kazanmalarını engelleyen unsurların saptanmasına olanak sağlayacaktır. Araştırma sonuçları eğitim bilimciler, beden eğitimi öğretmenleri ve alan uzmanları tarafından etkili bir biçimde kullanıldığında, beden eğitime ilişkin sorunların bir kısmında azalma olması beklenmektedir.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Tutumların oluşmasında, bireylerin yaşları da önemli rol oynar. Özellikle çocukluk döneminde (6-12 yaşları arası) çoğu tutumlar anne ve babayı taklit ederek oluşur (Kağıtçıbaşı, 2005:120). Ergenlik döneminde (12-21 yaşları arası) tutumlar şekillenir. İlk yetişkinlik devresinde (21-30 yaşları arası) ise bu tutumlar giderek kristalleşir veya kemikleşir. Sears'a (1969) göre tutumların şekillendiği ve kristalleştiği 12-30 yaşlar arasındaki bu süreye, kritik dönem denir. (Morgan, 2000:375). Bu dönemde edinilen tutumlar, kolay kolay değişmez.

Bu nedenle ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları bu dönemde şekillenmekte ve kemikleşmektedir. Yani bu dönemde öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin oluşturdukları tutumlar kalıcı olabilmektedir. Bu dönemden sonrada öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin oluşturduğu tutumlarının da değişmesi zor bir ihtimaldir.

Bu gerçekler altında, ortaöğretim öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının yönünün ve şiddetinin tespit edilmesi, bu tutumların oluşmasına ve şekillenmesine etki edebilecek çeşitli faktörlerle sınılanması ve bu sınama sonuçlarının çok yönlü olarak tartışılması araştırmaya kuramsal açıdan önem katmaktadır.

3. YÖNTEM (METHOD)

Bu araştırma mevcut olan bir durumu tanımlamaya ve açıklamaya çalışmaktadır. Bu nedenle araştırma tarama modelindedir.

3.1. Araştırma Grubu (Research Grup)

Araştırma grubunu, 2006-2007 öğretim yılında Malatya il merkezinde bulunan 10 genel lisede öğrenim gören 1200 öğrenci ile 4 mesleki ve teknik lisede öğrenim gören 300 öğrenci olmak üzere toplam 1500 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrenciler 9, 10 ve 11. sınıflardan rastgele bir şekilde seçilmişlerdir.

3.2. Veri Toplama Aracı (Data collection Tools)

Araştırmada veri toplama aracı olarak iki bölümden oluşan anket formu kullanılmıştır. Anket formunun birinci bölümünü öğrencilerin kişisel bilgileri oluştururken anket formunun ikinci bölümünü ise beden eğitimi dersi için geliştirilen tutum ölçeği oluşturmaktadır.

3.2.1. Öğrencilerin Kişisel Bilgileri (Students' Individual Knowlenges)

Anket formunun birinci bölümünde öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını etkileyeceği düşünülen kişisel bilgileri mevcuttur. Bunlar öğrencilerin;

- Cinsiyetleri,
- Sınıfları,
- Okul türleri,
- Evebeynlerin eğitim düzeyleri,
- Üniversite hazırlık kurlarına gitme durumları,
- Boş zamanlarında egzersiz ve spor yapma sıklık durumları,
- Spor kulüplerinde düzenli olarak spor yapma durumlarıdır.

3.2.2. Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği (The Physical Education Attitude Scale)

Anketin ikinci bölümünü oluşturan Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğini geliştirmek üzere aşağıdaki sıra izlenmiştir:

- Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını ölçmek için, öncelikle geniş bir literatür çalışması yapılmış ve 50 ortaöğretim öğrencisine beden eğitimi dersi ile ilgili duygu, düşünce ve beklentilerini anlatan kompozisyon yazdırılmıştır.
- Elde edilen literatür bilgileri ve öğrencilerin yazdıkları kompozisyon dahilinde 90 soruluk madde havuzu oluşturulmuştur. 90 soruluk madde havuzu gerekli inceleme ve değerlendirmelerden sonra 70 madde ölçek taslağına alınmıştır. Ölçek taslağının kapsam geçerliliği için beden eğitimi ve spor bilimlerinden 6 öğretim üyesinin görüşlerine ve eğitim bilimlerinden 2 öğretim üyesinin görüşlerine başvurulmuş ve bu görüşler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
- Ölçek taslağının yapı geçerliliği için 9., 10. ve 11. sınıflarda öğrenim gören 300'ü kız ve 300'ü erkek öğrenci olmak üzere toplam 600 öğrenci rasgele (random) yöntemle seçilmiş ve bu öğrencilere ölçek taslağı uygulanmıştır. Bu uygulama sonucu faktör analizi ve madde analizi yapılmıştır. Faktör analizi sonucu birinci faktör yük değeri 0,45 ve üzeri olan 35 madde ölçeğe alınmıştır. Ölçek tek faktörlü olup, tek faktörün açıkladığı varyans %36,19 ve birinci öz değeri 12,67'tir.
- 35 maddelik ölçeğe uygulanan madde analizinde, madde toplam korelasyon yönteminde madde korelasyonlarının 0,43-0,65 arasında değiştiği görülmüştür.
- Ölçeğin güvenilirliği için 50 ortaöğretim öğrencisine 45 gün ara ile "test tekrar test" yöntemine göre Pearson Momentler Çarpım korelasyon kat sayısına bakılmış ve korelasyon kat sayısı 0,80 olarak bulunmuştur. Ayrıca ölçeğin iç tutarlılığını için Cronbach Alfa kat sayısı 0,94 olarak bulunmuştur.

Bu sonuçlar dâhilinde ortaöğretim öğrencileri için hazırlanmış beden eğitimi dersi tutum ölçeği geçerliliği ve güvenilirliği sağlanmış bir ölçek haline gelmiştir.

Son hali ile ölçek, 11 maddesi olumsuz (madde 3, 17, 19, 20, 24, 25, 26, 29, 30, 34, 35) ve 24 maddesi olumlu olmak üzere toplam 35 maddeden oluşmaktadır. Ölçek Likert tipi 5'li dereceleme türünde ve "(1) Tamamen Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum ve (5) Tamamen Katılıyorum" biçiminde tasarlanmıştır. Ölçekte alınacak en düşük puan 35 ve en yüksek puan 175 tir.

3.3. Veri Analizi (Data Analyse)

Araştırma, Malatya il merkezinde 10 genel lise ile 4 mesleki ve teknik lisede rastgele (random) yöntemle seçilmiş 1500 öğrenciye anket uygulanmıştır. Geri dönen anketlerden eksik ve hatalı doldurulan anketler çıkartılmış ve geriye geçerli sayılan 1403 adet anket kalmıştır. Geçerli sayılan 1403 adet anket, SPSS 12.00 (Statistical Package For The Social Science 12.00 For Windows) paket programına istatistiksel işlemlerin yapılabilmesi için yüklenmiştir. Anketin birinci ve üçüncü bölümünde bulunan değişkenlerin normal dağılım gösterip göstermedikleri Kolmogorov-Smirnov Testi ve Shapiro-Wilk Testi ile test edilmiş ve test sonuçlarına göre değişkenlerin normal dağılım göstermedikleri görülmüştür. Bu nedenle ikili karşılaştırmalar için Mann-Whitney U Testi ve çoklu karşılaştırmalar için Kruskal-Wallis Varyans Analizi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi için $\alpha=0,05$ seçilmiştir. Çoklu karşılaştırmalarda Kruskal Wallis Varyans

Analizinde anlamlı fark çıktığı durumlarda ise bu farkın hangi gruplar arasında kaynaklandığını belirlemek için Bonferroni Düzeltmeli Mann Whitney U Testi uygulanmıştır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA (FINDINGS AND DISCUSSION)

Bu kısımda, ortaöğretim öğrencilerinin bazı değişkenlere göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarıyla ilgili bulgular ve tartışma yer almaktadır.

Tablo 1. Ortaöğretim öğrencilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması
(Table 1. The compared of the attitudes of the secondary education students towards the physical education lesson according to their sexualities)

Cinsiyetler	Öğrenci Sayıları		Tutum Puanları		Mann Whitney U Testi		
	n	%	\bar{X}	S	Sıra Ortalama	U	p<,05
Kız	658	46,9	3,75	0,73	647,16	-4,76	0,01*
Erkek	745	53,1	3,92	0,74	750,44		
Toplam	1403	100	3,84	0,74			

Tablo 1 incelendiğinde, ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının ($\bar{X}=3,84$) olumlu olduğu görülmektedir. Bu sonucu, ortaöğretim düzeyinde yapılan benzer araştırma sonuçları da desteklemektedir (Stelzer vd., 2004:602; Şişko ve Demirhan, 2002:205; Alenezi, 2005:227; Stewart ve Gren, 1991:75; Hünük ve Demirhan, 2003:175; Koca, Aşçı ve Demirhan, 2005:365; Koca ve Aşçı, 2004:15; Koca ve Aşçı, 2006:185; Koca ve Demirhan, 2004:754; Kangalgil, Hünük ve Demirhan, 2004:287; Balyan, Morali ve Onursal, 2005:194-195; Arslan ve Mendeş, 2002:33; Hatten, 2004:52-53; Luke ve Sinclair, 1991:31; Figley, 1985:229). Ancak yapılan bu çalışmaların bazılarında araştırma kapsamının 9. sınıf öğrencileri ile sınırlandırıldığı ve diğer sınıfların (10 ve 11. sınıflar) kapsam dışı bırakıldığı göz önünde tutulmalıdır (Şişko ve Demirhan, 2002:205; Hünük ve Demirhan, 2003:175; Koca, Aşçı ve Demirhan, 2005:365; Koca ve Aşçı, 2004:15; Koca ve Aşçı, 2006:185; Koca ve Demirhan, 2004:754; Kangalgil, Hünük ve Demirhan, 2004:287; Hatten, 2004:52-53). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının olumlu olmasının birçok nedeni olabilir. Çünkü beden eğitimi derslerinde öğrenciler rahat spor kıyafetleri ile açık ve temiz bir havada, düşük not alma kaygısı duymadan, herhangi bir hareket kısıtlaması olmadan ve birikmiş enerjilerini rahatlıkla harcayacakları bir ortamda ders işlemektedirler. Ayrıca beden eğitimi derslerinde arkadaşları ile daha çok sosyalleşme ortamı ve karşı cinsi daha iyi tanıma imkânı bulmaktadırlar. Bu sebeplerden dolayı ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının olumlu olması hiç de şaşırtıcı bir sonuç değildir.

Tablo 1'de ayrıca, erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum ortalamasının ($\bar{X}=3,92$) kız öğrencilerin tutum ortalamasından ($\bar{X}=3,75$) yüksek olduğu görülmüştür. Öğrencilerinin cinsiyetlerine göre tutum puan ortalamaları arasındaki bu fark istatistiksel açıdan da anlamlıdır. Bu neticeye göre ortaöğretimde erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının kız öğrencilere göre daha olumlu olduğu söylenebilir. Araştırmada bulunan bu sonuç yapılan benzer araştırma verileri de desteklemektedir (Stelzer vd., 2004:602; Şişko ve Demirhan, 2002:205; Hünük ve Demirhan, 2003:175; Koca, Aşçı ve Demirhan, 2005:365; Koca ve Aşçı, 2004:15; Chung ve Philips, 2004:129; Koca ve Demirhan, 2004:754;

Kangalgil, Hünük ve Demirhan, 2004:287; Balyan, Morali ve Onursal, 2005:194-195; Hatten, 2004:52-53). Ancak ilköğretim düzeyinde yapılan bazı çalışmalarda da kız öğrencilerin tutum puanlarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu da görülmektedir (Altay ve Özdemir, 2006:591; Koçak ve Hürmeriç, 2006:298; Koçak ve Hürmeriç, 2004:134; Birtwistle ve Brodie, 1991:465).

Tablo 2'de ortaöğretim öğrencilerinin sınıflarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları görülmektedir. Tabloda 9. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutum ortalamalarının (\bar{X}) 3,87 olduğu, 10. sınıf öğrencilerinin tutum ortalamalarının (\bar{X}) 3,88 olduğu ve 11. sınıf öğrencilerinin tutum puanlarının (\bar{X}) 3,76 olduğu görülmektedir. Ayrıca tabloda öğrencilerin sınıflarına göre tutum ortalamaları arasında anlamlı düzeyde ($p<0,05$) fark olduğu görülmektedir. Bu farkın 10. sınıf ile 11. sınıf öğrencilerinin tutum puanları arasında yapılan karşılaştırmadan kaynaklandığı görülmektedir. Ortaöğretimde 9, 10 ve 11. sınıf öğrencilerinin tutum puanları incelendiğinde, bütün öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının olumlu olduğu söylenebilir. Yapılan araştırmalar incelendiğinde, özellikle yurt içinde yapılan çalışmalar 9. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının araştırıldığı; fakat 10 ve 11. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının araştırılmadığı görülmüştür. Yapılan çalışmalarda 9. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları olumlu olarak bulunmuştur (Hünük ve Demirhan, 2003:175; Kangalgil, Hünük ve Demirhan, 2004:287; Şişko ve Demirhan, 2002:207; Koca ve Aşçı, 2004:20; Koca ve Demirhan, 2004:754; Koca, Aşçı ve Demirhan, 2005:365; Koca ve Aşçı, 2006:192). Yine yapılan çalışmalarda 10 ve 11. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları olumlu olarak bulunmuştur (Chung ve Philips, 2004:130; Alenezi, 2005:227; Stelzer vd., 2004: 602; Stewart ve Gren, 1991:75; Birtwistle ve Brodie, 1991:465).

Tablo 2. Ortaöğretim öğrencilerinin sınıflarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması
(Table 2. The compared of the attitudes of the secondary education students towards the physical education lesson according to their classes)

Sınıflar	Öğrenci Sayıları		Tutum Puanları		Kruskal Wallis Testi			Mann Whitney U Testi (Bonferroni düzeltilmeli)	
	n	%	\bar{X}	Ss.	Sıra Ortalama	KW	p	Gruplar	p
9. sınıflar	502	35,8	3,87	0,71	713,53	9,68	0,01*	9.-10. sınıflar	0,390
10. sınıflar	457	32,6	3,88	0,76	735,60			9.-11. sınıflar	0,024
11. sınıflar	444	31,6	3,76	0,75	654,38			10.-11. sınıflar	0,003**
Toplam	1403	100	3,84	0,74					

* $p<0,05$ ** $p<0,016$ (Bonferroni düzeltilmeli p değeri $0,05/3=0,016$)

Tablo 2'de ortaöğretim öğrencilerin sınıflarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları arasında anlamlı düzeyde fark olduğu ve farkın 10. sınıf ile 11. sınıflar arasında yapılan karşılaştırmadan kaynaklandığı görülmektedir. Yapılan bazı çalışmalar incelendiğinde bu sonuçlara ilişkin veriler elde edildiği görülmektedir. Araştırmalarda öğrencilerin sınıf düzeyleri arttıkça beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarında bir azalma olduğu sonucu göze çapmaktadır (Subramaniam ve Silverman, 2007:610; Holoğlu, 2006:38; Hünük, 2006:64; Erkmen, Tekin ve Taşgın, 2006:966; Hünük ve

Demirhan, 2003:175; Kangalgil, Hünük ve Demirhan, 2004:287; Şişko ve Demirhan, 2002:207; Krouscas, 1999:86; Hatten, 2004:52-53).

Tablo 2’de öğrencilerin sınıflarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılmasında anlamlı düzeyde fark bulunmasının nedeninin 10 ve 11. sınıf öğrencilerinden kaynaklandığı ve bu durumun, 11. sınıf öğrencilerinin 10. sınıf öğrencilerine göre üniversitelerin herhangi bir bölümüne yerleştirilebilmeleri için ön şart olan ÖSS’ye (Öğrenci Seçme Sınavı) ilişkin stres ve kaygısını daha fazla duymaları olabilir. Çünkü bu sınavda beden eğitimi dersi ile ilgili hiçbir soru çıkmamaktadır. Dolayısı ile ÖSS’de hiç bir sorunun sorulmadığı bir ders olan beden eğitimi derslerine karşı 11. sınıf öğrencilerinin tutum puanlarının 10. sınıf öğrencilerine göre anlamlı düzeyde farklı çıkması hiç de şaşırtıcı olmasa gerek. Bunlara ek olarak 11. sınıf öğrencilerin sınava çok sıkı hazırlanmalarından dolayı sportif ve sosyal faaliyetlere asgari düzeyde katıldıkları ve hatta bazı 11. sınıf öğrencilerinin ise bu faaliyetlere hiç katılmadığı gözlenmektedir.

Tablo 3. Ortaöğretim öğrencilerinin okul türlerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması
(Table 3. The compared of the attitudes of the secondary education students towards the physical education lesson according to their school types)

Okul Türleri	Öğrenci Sayıları		Tutum Puanları		Mann Whitney U Testi		
	n	%	\bar{X}	S	Sıra Ort.	U	p<0,05
Genel Liseler	1120	79,8	3,87	0,75	726,80	-4,56	0,00*
Mes. ve Tek. L.	283	20,2	3,70	0,67	603,84		
Toplam	1403	100	3,84	0,74			

Tablo 3’te ortaöğretim öğrencilerinin okul türlerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları görülmektedir. Tabloda, genel liselerde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının (\bar{X}) 3,87 olduğu; mesleki ve teknik liselerde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının (\bar{X}) 3,70 olduğu görülmektedir. Ayrıca genel liseler ile mesleki ve teknik liselerde öğrenim gören öğrencilerin tutumları arasındaki farkın istatistiksel açıdan da anlamlı olduğu bulunmuştur.

Bu sonuç, hem genel liselere devam eden öğrencilerin hem de mesleki ve teknik liselere devam eden öğrencilerin tutumlarının olumlu olduğunu göstermektedir. Yapılan benzer çalışmalarda da araştırma sonuçlarına yakın bulgular elde edilmiştir. Koca, Aşçı ve Demirhan (2005:365) kız meslek lisesi, erkek meslek lisesi ve genel liselerde öğrenim gören 9. sınıf öğrencileri üzerine yaptıkları çalışmada, öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını olumlu olarak bulmuşlardır. Yine Koca ve Aşçı (2006:192-195) mesleki ve teknik liseler ile genel liselerde öğrenim gören 9. sınıf öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını olumlu olarak bulmuşlardır. Bunların yanında Balyan, Morali ve Onursal (2005:194-195) devlet liseleri ile özel liselere devam eden öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı düzeyde bir fark bulunmamıştır.

Tablo 4. Ortaöğretim öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarına göre beden eğitimleri dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması (Table 4. The compared of the attitudes of the secondary education students towards the physical education lesson according to their fathers' education situations)

Babaların Eğitim Durumları	Öğrenci Sayıları		Tutum Puanı		Kruskal Wallis Testi		Mann Whitney U Testi (Bonferroni düzeltmeli)		
	n	%	\bar{X}	Ss.	Sıra Ort.	KW	p	Gruplar	p
Okuryazar Değil	49	3,5	4,07	0,67	842,30	12,34	0,01*	Okuryazar değil - ilkökul	0,029
								Okuryazar değil - ortaokul	0,030
İlkokul (1-5. sınıflar)	473	33,7	3,87	0,67	713,10			Okuryazar değil - lise	0,021
								Okuryazar değil- Üniversite	0,001**
Ortaokul (6-8. sınıflar)	327	23,3	3,84	0,74	708,19			İlkokul - Ortaokul	0,872
								İlkokul - Lise	0,577
Lise (9-11. sınıflar)	401	28,6	3,81	0,79	697,28			İlkokul - Üniversite	0,013
								Ortaokul - Lise	0,709
Üniversite (Lisans ve lisansüstü)	153	10,9	3,67	0,79	621,91			Ortaokul - Üniversite	0,032
								Lise - Üniversite	0,056
Toplam	1403	100	3,83	0,74					

*p<0,05 **p<0,005 (Bonferroni düzeltmeli p değeri 0,05/10=0,005)

Tablo 4'te babalarının öğrenim durumu en düşük olan (okuryazar değil) öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının ($\bar{X}=4,07$) en yüksek olduğu bulunurken babalarının öğrenim durumu en yüksek olan (üniversite -lisans ve lisansüstü-) öğrencilerin tutum puanlarının ($\bar{X}=3,67$) en düşük olduğu görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin babalarının eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları arasında anlamlı düzeyde (p<0,05) fark olduğu ve bu farkın babaları okuryazar olmayan grup ile babaları üniversite mezunu olan grup arasında yapılan karşılaştırmadan kaynaklandığı görülmektedir.

Bu sonuca göre ortaöğretim öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında farklılıklar olduğu söylenebilir. Ancak Koçak ve Hürmeriç (2006:103; 2004:135) yaptıkları araştırmalarda ilköğretim öğrencilerinin babalarının eğitim düzeylerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı düzeyde fark olmadığı sonucunu bulmuşlardır. Fakat Holoğlu (2006:40) ilköğretim kız öğrenci üzerine yaptığı araştırmada ise kız öğrencilerinin babalarının eğitim düzeyleri ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı düzeyde fark olduğunu sonucunu bulmuştur. Bu durum ilköğretimde çocuk sayılabilecek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının oluşmasında babalarının eğitim düzeylerinin fazla bir rolünün olmadığını göstermekte iken; ortaöğretimde ergenlik döneminde olan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının şekillenmesinde babalarının eğitim durumlarının büyük bir rolü olduğu sonucu çıkartılabilir. Bunlarla birlikte Tablo 4'e babalarının eğitim düzeyi en üst düzey olan üniversite mezunu öğrencilerin tutum

puanlarının ($\bar{X}=3,67$) en düşük çıkmış olması düşündürücüdür. Çünkü eğitilmiş bir insanın ve onun yetiştirdiği çocuğunun da sportif, sanatsal ve kültürel faaliyetlere karşı ilgilerinin, düşüncelerinin ve tutumlarının da olumlu olması beklenir. Ancak ülkemize özgü gerçekler, yani ÖSS göz önüne alındığında araştırmada ortaya çıkan bu sonuçta açıklanabilecek bir durum taşımaktadır. ÖSS, ortaöğretim öğrencilerinin hayatta iyi bir kariyer sahibi olabilmeleri için önlerindeki en büyük engeldir. Dolayısı ile babaların eğitim düzeyi yükseldikçe çocuklarının ÖSS engelini aşmaları ile ilgili bir beklentileri olabilir. Bundan dolayı öğrencilerin babalarının beklentilerine cevap vermek için ortaöğretimde ÖSS’de hiçbir sorunun çıkmadığı beden eğitimi dersine ilişkin olumlu tutumlarında bir azalma görülmesi doğaldır.

Tablo 5’te ortaöğretim öğrencilerinin annelerinin eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları görülmektedir. Anneleri okuryazar olmayan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının ($\bar{X}=3,92$) en yüksek olduğu görülürken; annelerinin eğitim düzeyi lise olan öğrencilerin tutum puanlarının ($\bar{X}=3,66$) en düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Ortaöğretim öğrencilerinin annelerinin eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması (Table 5. The compared of the attitudes of the secondary education students towards the physical education lesson according to their fathers’ education situations)

Annelerin Eğitim Durumları	Öğrenci Sayıları		Tutum Puanı		Kruskal Wallis Testi			Mann Whitney U Testi (Bonferroni düzeltilmeli)	
	n	%	\bar{X}	Ss.	Sıra Ort.	KW	P	Gruplar	p
Okuryazar değil	235	16,7	3,92	0,66	738,71	11,47	0,02*	Okuryazar değil - İlkokul	0,276
								Okuryazar değil - Ortaokul	0,732
İlkokul (1-5. sınıflar)	690	49,2	3,85	0,71	705,74			Okuryazar değil - Lise	0,002*
								Okuryazar değil - Üniversite	0,724
Ortaokul (6-8. sınıflar)	227	16,2	3,87	0,76	724,29			İlkokul - Ortaokul	0,545
								İlkokul - Lise	0,006
Lise (9-11. sınıflar)	196	14,0	3,66	0,84	616,33			İlkokul - Üniversite	0,926
								Ortaokul - Lise	0,007
Üniversite (Lisans ve lisansüstü)	55	3,6	3,82	0,83	711,58			Ortaokul - Üniversite	0,870
								Lise - Üniversite	0,159
Toplam	1403	100	3,84	0,74					

*p<0,05 **p<0,005 (Bonferroni düzeltilmeli p değeri 0,05/10=0,005)

Tablo 5’te annelerinin eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları arasında anlamlı düzeyde (p<0,05) fark olduğu görülmektedir. Bu farkın anneleri okuryazar olmayan öğrenciler ile anneleri lise mezunu olan öğrenciler arasında olduğu görülmektedir. Fakat ilköğretim düzeyinde yapılan çalışmalarda, öğrencilerinin annelerinin eğitim düzeyleri ile beden eğitimi dersine

ilişkin tutumları arasında anlamlı düzeyde fark olmadığı bulunmuştur (Koçak ve Hürmeriç, 2006:103; Koçak ve Hürmeriç, 2004:135). Ancak Holoğlu (2006:40) ilköğretim kız öğrencilerinin annelerinin eğitim düzeyleri ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı düzeyde fark olduğunu bulmuştur. Bu durum neticesinde, ortaöğretim öğrencilerinin, annelerinin eğitim düzeyi arttıkça, beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarında farklılaşma olmaktadır; ilköğretim öğrencilerinin, annelerinin eğitim düzeylerinin artması veya azalması durumlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarında farklılaşma olmamaktadır. Bu sonuç, öğrencilerin babalarının eğitim düzeyine göre beden eğitimi dersi tutum puanlarındaki farklılaşma göz önünde tutulduğunda ebeveynlerin eğitim durumlarının, ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarına etki eden bir unsur olduğu genellenmesi yapılabilir.

Tablo 6. Ortaöğretim öğrencilerinin üniversite hazırlık kurslarına gitme durumlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması

(Table 6. The compared of the attitudes of the secondary education students towards the physical education lesson according to their attending situations to the university preparation courses)

Üniversite Hazırlık Kurslarına Gitme Durumları	Öğrenci Sayıları		Tutum Puanı		Kruskal Wallis Testi			Mann Whitney U Testi (Bonferroni düzeltilmeli)	
	n	%	\bar{X}	Ss.	Sıra Ortalama	KW	p	Gruplar	p
Evet, Gidiyorum	360	25,7	3,69	0,82	631,92	14,49	0,01*	Evet - Bazen	0,029
Bazen Gidiyorum	149	10,6	3,86	0,79	724,61			Evet - Hayır	0,000**
Hayır, Gitmiyorum	894	63,7	3,89	0,69	726,45			Bazen - Hayır	0,982
Toplam	1403	100	3,84	0,74					

*p<0,05 **p<0,016 (Bonferroni düzeltilmesi ile p değeri 0,05/3=0,016)

Tabloda ortaöğretim öğrencilerinin %63,7'sinin üniversiteye hazırlık kurslarına gitmedikleri sonucu bulunmuştur. Hazırlık kurslarına gitmeyen bu öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının ($\bar{X}=3,89$), hazırlık kurslarına bazen giden öğrencilerin tutum puanları ($\bar{X}=3,86$) ile hazırlık kurslarına sürekli giden öğrencilerin tutum puanlarına ($\bar{X}=3,69$) göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin üniversite hazırlık kurslarına gitme durumlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları arasında anlamlı düzeyde (p<0,05) fark olduğu görülmektedir. Bu farkın hazırlık kurslarına "evet, gidiyorum" diyen öğrenciler ile "hayır, gitmiyorum" diyen öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında yapılan karşılaştırmadan kaynaklandığı görülmektedir. Bu sonuçlara göre üniversite hazırlık kurslarına katılan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları, hazırlık kurslarına katılmayan öğrencilerin tutum puanlarına göre daha düşük olduğu görülmüştür. Üniversite hazırlık kurslarına katılan öğrencilerin ÖSS sıkıntısı, stresi ve kaygısını hazırlık kurslarına katılmayan öğrencilere göre daha fazla yaşadıkları düşünülebilir. Bu nedenle üniversite hazırlık kurslarına giden öğrencilerin ÖSS'de hiçbir sorunun çıkmadığı beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının da, üniversite hazırlık kurslarına gitmeyen öğrencilerin tutumlarına göre anlamlı düzeyde farklı olması beklenen bir sonuçtur.

Tablo 7. Ortaöğretim öğrencilerinin boş zamanlarında egzersiz veya spor yapma sıklıklarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması

(Table 7. The compared of the attitudes of the secondary education students towards the physical education lesson according to frequency of doing exercises or sport in their spare time)

Boş Zamanlarında Egzersiz veya Spor Yapma Sıklıkları	Öğrenci Sayıları		Tutum Puanları		Kruskal Wallis Testi			Mann Whitney U Testi (Bonferroni düzeltilmeli)	
	n	%	\bar{X}	Ss.	Sıra Ort.	KW	p	Gruplar	p
Her Zaman	284	20,2	4,00	0,71	858,94	138,72	0,00*	Her Zaman-Ara sıra	0,000**
Ara Sıra	637	45,4	3,95	0,67	747,69			Her Zaman-Nadiren	0,000**
Nadiren	298	21,2	3,77	0,73	613,00			Her Zaman-Hiç	0,000**
Hiç	184	13,1	3,83	0,76	445,75			Ara Sıra-Nadiren	0,000**
Toplam	1403	100	3,84	0,74				Ara Sıra-Hiç	0,000**
								Nadiren-Ara Sıra	0,000**

*p<0,05 **p<0,008 (Bonferroni düzeltilmesi ile p değeri 0,05/6=0,008)

Tablo 7'de ortaöğretim öğrencilerin boş zamanlarında egzersiz veya spor yapma sıklıklarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları görülmektedir. Tabloda boş zamanlarında her zaman egzersiz veya spor yapan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları ($\bar{X}=4,00$) en yüksek bulunurken; boş zamanlarında nadiren egzersiz veya spor yapan öğrencilerin tutum puanlarının ($\bar{X}=3,77$) en düşük olduğu görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin boş zamanlarında egzersiz veya spor yapma sıklıklarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı düzeyde ($p<0,05$) fark olduğu görülmektedir. Bu farkın karşılaştırma yapılan bütün ikili gruplar arasında da olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin boş zamanlarında egzersiz veya spor yapma sıklıkları ile beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları arasında bir ilişkinin olduğu söylenebilir.

Aslında bu sonuç, hiç de şaşırtıcı bir sonuç değildir. Çünkü okul dışı boş zamanlarında egzersiz ve spor faaliyetlerine zaman ayıran ve bu faaliyetlere katılmaktan zevk duyan bir kişinin sportif faaliyetlere karşı ilgisinin ve sevgisinin olması kaçınılmaz bir gerçektir. Dolayısı ile okulda da egzersiz ve spor yaptığı tek ders olan beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının da olumlu olması doğal bir olaydır. Chung ve Philips (2004:129) yaptıkları araştırmada ortaöğretim öğrencilerinin boş zaman egzersizleri ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucunu bulmuşlardır.

Tablo 8. Ortaöğretim öğrencilerinin bir spor kulübünde düzenli olarak spor yapma durumlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması

(Table 8. The compared of the attitudes of the secondary education students towards the physical education lesson according to doing sports regularly in a club)

Düzenli Olarak Spor Yapma Durumları	Öğrenci Sayıları		Tutum Puanları		Kruskal Wallis Testi			Mann Whitney U Testi (Bonferroni düzeltmeli)	
	n	%	\bar{X}	Ss.	Sıra Ort.	KW	p	Gruplar	p
Evet	199	14,2	4,00	0,76	809,69	29,70	0,00*	Evet - Bazen	0,232
Bazen	260	18,5	3,95	0,71	765,39			Evet - Hayır	0,000**
Hayır	944	67,3	3,77	0,73	661,84			Bazen - Hayır	0,000**
Toplam	1403	100	3,84	0,74					

*p<0,05 **p<0,016 (Bonferroni düzeltmesi ile p değeri 0,05/3=0,016)

Tabloda bir spor kulübünde düzenli olarak spor yapmayan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları (\bar{X} =3,77) en düşük bulunurken; bir spor kulübünde düzenli olarak spor yapan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları (\bar{X} =4,00) en yüksek bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin bir spor kulübünde düzenli olarak spor yapma durumlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları arasında anlamlı düzeyde (p<0,05) fark olduğu görülmüştür. Bu farkın bir spor kulübünde spor yapan ve spor yapmayan grup ile bazen spor yapan ve spor yapmayan grup karşılaştırmalarından kaynaklandığı görülmektedir. Tabloda dikkat çeken önemli bir nokta ise ortaöğretim öğrencilerinin büyük bir bölümünün (%67,3'ünün) düzenli olarak spor yapmadıklarının görülmesidir. Yılmaz (2002:83) yaptığı araştırmada ortaöğretim öğrencilerinin çok az bir kısmının (%19,4'ünün) spor yaptığını bulmuştur. Öztürk (2000:79) yaptığı araştırmada ise ortaöğretim öğrencilerin büyük bir kısmının (%85,6'sının) spor yapmasalar bile spora ilgi duyduklarını bulmuştur. Yine Papadopoulou ve arkadaşları (2004:39) Yunanistan'da yaptıkları araştırmada ortaöğretim öğrencilerinin %30,9'un spor yapmadıklarını tespit etmişlerdir. Ancak Özhan (1998:68) yaptığı araştırmada ortaöğretim öğrencilerin %68,5'inin düzenli spor yapma alışkanlığı kazanma konusunda beden eğitimi dersinden beklentileri olduğunu tespit etmiştir.

Bunlarla birlikte tabloda spor yapan ortaöğretim öğrencilerinin spor yapmayanlara göre tutum puanları arasında fark olduğu ve bu farkın istatistiksel açıdan manidar olduğu görülmektedir. Ayrıca spor yapan ortaöğretim öğrencilerinin spor yapmayanlara göre tutum puanlarının daha yüksek olduğu da görülmektedir. Yapılan araştırma sonuçları da bu sonucu destekler niteliktedir. Yapılan araştırmalarda ortaöğretim 9. sınıf öğrencilerin spor yapanlarının yapmayanlara göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (Koca ve Demirhan, 2004:754; Kangalgil, Hünük ve Demirhan, 2004:287; Balyan, Morali ve Onursal, 2005:194-195). Yine Hünük (2006:64-65) ilköğretim düzeyinde yaptığı araştırmada aktif olarak spor yapan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının spor yapmayan öğrencilerin tutum puanlarına göre daha yüksek olduğunu bulmuştur.

Spor yapan ortaöğretim öğrencilerinin spor yapmayan öğrencilere göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarında görülen bu fark, onların psikolojik durumlarına da yansımaktadır. Örneğin, spor yapan ortaöğretim öğrencilerinin spor yapmayan öğrencilere göre benlik algılamaları arasında (Aşçı vd., 1993a:34) ve beden bölgelerinden

hoşnut olma düzeyleri arasında (Aşçı vd, 1993b:38) farklılıklar olduğu görülmüşken; spor yapan öğrencilerin spor yapmayan öğrencilere göre benlik saygılarında bu fark görülmektedir (Tiryaki ve Moralı, 1993:1). Ayrıca spor yapan ortaöğretim öğrencilerinin spor branşı ve cinsiyetlerine göre atletik yeterliliklerini algılamalarında da çeşitli farklılıklar ortaya çıkmıştır (Koca ve Aşçı, 2000:408).

5. SONUÇ (CONCLUSIONS)

Bu araştırmada, ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının olumlu olduğu; ortaöğretim öğrencilerinin cinsiyetlerine, sınıflarına, okul türlerine, ebeveynlerinin eğitim düzeylerine, üniversite hazırlık kurslarına gitme durumlarına, boş zamanlarında egzersiz ve spor yapma sıklıklarına ve bir kulüpte spor yapmalarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılıkların olduğu saptanmıştır.

Sonuç olarak ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının olumlu olduğu bulunurken erkek öğrencilerin kızlara göre, genel lise öğrencilerinin meslek liselerine göre, 9. sınıf öğrencilerinin diğer sınıftakilerine göre, spor alışkanlığı olan öğrencilerin olmayanlara göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının daha olumlu olduğu bulunmuştur.

Araştırmanın gösterdiği sonuçlara göre ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını daha olumlu hale getirmek için aşağıdaki öneriler verilebilir:

- Beden eğitimi dersi etkinlikleri oluşturulurken kız öğrencilere yönelik daha fazla faaliyetlere yer verilmeli,
- Beden eğitimi dersi programları okul türlerine göre ayrı ayrı hazırlanmalı,
- Ortaöğretimde son sınıf öğrencileri için beden eğitimi derslerindeki etkinlikler, onlara keyif verici ve onları üniversite giriş sınav kaygısından uzaklaştırıcı nitelikte düzenlenmeli,
- Öğrencilerin okul dışındaki boş zamanlarını daha iyi değerlendirmelerini sağlamak amacıyla onları sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere yönlendirilmeli,
- Ebeveynlerin beden eğitimi ve sporun faydaları konusunda bilgilendirici seminerler düzenlenmelidir.

KAYNAKÇA (REFERENCES)

- Alenezi, M.A., (2005). Attitude Of Secondary Students Toward Physical Education Classes in Kuwait. Philosophy of Doctorate Thesis, ABD: The Pennsylvania State University.
- Altay, F. ve Özdemir, Z., (2006). Ankara İli Merkez İlçelerinde İlköğretim Birinci Kademesinde Öğrenim Gören 4. Ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi Ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi. 3-5 Kasım, Muğla, Muğla Üniversitesi, ss:591-593.
- Arslan, C. ve Mendeş, B., (2002). Orta Dereceli Okullarda Beden Eğitimi Dersine Yönelik Öğrencilerin İlgi Ve Tutumlarının Araştırılması (Elazığ Örneği). Ege Üniversitesi Performans Dergisi, Cilt:8, Sayı:2, ss:30-47,
- Aşçı, F.H., Gökmen, H., Tiryaki, G. ve Öner, U., (1993a). Liseli Erkek Sporcuların Ve Sporcu Olmayanların Benlik Kavramları. Spor Bilimleri Dergisi, Cilt:4, Sayı:1, ss:34-43.
- Aşçı, F.H., Gökmen, H., Tiryaki, G., Aşçı, A. ve Zorba, E., (1993b). Sportif Katılımın Liseli Erkek Öğrencilerin Beden Bölgelerinden Hoşnut Olma Düzeyleri Üzerine Etkisi. Spor

- Bilimleri Dergisi, Cilt:4, Sayı:3, ss:38-47.
- Balyan, M., Moralı, S. and Onursal, A.M., (2005). The Attitudes Of Various Secondary School Students Toward Physical Education Lessons (İzmir Sample). 46th Ichper-Sd Anniversary World Congress, November 9-13, İstanbul:Grand Cevahir Hotel And Convention Center, pp:194-196.
 - Birtwistle, G.E. and Brodie, D.A., (1991). Children's Attitudes Towards Activity and Perceptions of Physical Education. Health Education Research, Volume:6, Number:4, pp:465-478.
 - Chung, M. and Philips, D.A., (2004). Attitude Toward Physical Education and Leisure- Time Exercise in High School Studensts. Physical Educator, Volume:59, Number:3, pp:126-139.
 - Çöndü, A., (1999). Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
 - Erkmek, G., Tekin, M. ve Taşgın, Ö., (2006). Özel İlköğretim Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Çeşitli Değişkenlere Göre Beden Eğitimi Dersi Hakkındaki Tutum Ve Görüşleri. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi. 3-5 Kasım, Muğla: Muğla Üniversitesi, ss:966-968.
 - Figley, G. E., (1985). Determinants of Attitudes Toward Physical Education. Journal of Teaching Physical Education, Volume:4, Number:4, pp:229-240.
 - GSB. (Gençlik ve Spor Bakanlığı), (1973). İlkokullarda Beden Eğitimi. Gençlik ve Spor Bakanlığı Eğitim Genel Müdürlüğü Yayınları: 4. Ankara: Başbakanlık Basımevi.
 - Harmandar, İ.H., (2004). Beden Eğitimi ve Spor'da Özel Öğretim Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
 - Hatten, J.D., (2004). Racial Differences in Student's Interest And Attitudes Toward Physical Education Considering Grade Level And Gender. Philosophy of Doctorate Thesis, ABD: The Florida State University.
 - Holoğlu, O.G., (2006). İlköğretim İkinci Kademe Öğrenim Gören Kız Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumları. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
 - Hünük, D., (2006). Ankara İli Merkez İlçelerindeki İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıf Düzeyi, Öğrenci Cinsiyeti, Öğretmen Cinsiyeti Ve Spora Aktif Katılımları Açısından Karşılaştırılması, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
 - Hünük, D. ve Demirhan, G., (2003). İlköğretim Sekizinci Sınıf, Lise Birinci Sınıf Ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi Ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. Spor Bilimleri Dergisi, Cilt:14, Sayı:4, ss:175-184.
 - Kağıtçıbaşı, Ç., (2005). Yeni İnsan ve İnsanlar. Onuncu Basım, İstanbul: Evrim Yayınevi.
 - Kangalgil, M., Hünük, D. ve Demirhan, G., (2004). Spor Yapan ve Yapmayan Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumları. 10th Ichper.Sd European Congress and The Tssa 8th International Sport Science Congress, 17 November, Antalya: Mirage Park Resort, ss:287-288.
 - Karaküçük, S., (1989). Beden Eğitimi Öğretmeninin Eğitimi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayını.
 - Koca, C. ve Aşçı, F.H., (2004). Atletik Yeterlik Düzeyi ve Cinsiyetin Beden Eğitime Yönelik Tutum Üzerine Etkisi. Gazi

Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt:9, Sayı:1, ss:15-24.

- Koca, C. ve Aşçı, F.H., (2006). An Examination of Self-Presentational Concern of Turkish Adolescents: An Example of Physical Education Setting. *Adolescence*, Volume:41, Number:161, pp:185-197.
- Koca, C. ve Demirhan, G., (2004). An Examination of High School Students' Attitudes Toward Physical Education With Regard To Sex And Sport Participation. *Perceptual&Motor Skills*, Volume:98, Number:3, pp:754-758.
- Koca, C., Aşçı, F.H. ve Demirhan, G., (2005). Attitudes Toward Physical Education and Class Preferences of Turkish Adolescents in Terms of School Gender Composition. *Adolescence*, Volume:40, Number:158, pp:365-373.
- Koçak, S. ve Hürmeriç, I., (2004). Attitudes of Primary School Students Toward Their Physical Education Classes in Turkey. 10th Ichper-Sd European Congress and Tssa 8th International Sports Science Congress, 17-20 November, Antalya:Mirage Park Resort, p:134-135.
- Koçak, S. ve Hürmeriç, I., (2006). Attitudes Toward Physical Education Classes of Primary School Students in Turkey. *Perceptual & Motor Skills*, Volume:103, Number:1, pp:296-300.
- Krouscas, A.J., (1999). Middle School Students' Attitudes Toward A Physical Education Program. Philosophy of Doctorate Thesis, ABD:Virginia Polytechnic Institute And State University.
- Luke, M.D. and Sinclair, G.D., (1991). Gender Differences in Adolescents' Attitudes Toward School Physical Education. *Journal of Teaching in Physical Education*, Volume:11, Number:1, p:31-46.
- Morgan, C.T., (2000). Psikolojiye Giriş. (Çev.: Arıcı, H. Ve Aydın, O.), Ondördüncü Baskı, Ankara: Meteksan AŞ.
- Özhan, F., (1998). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersinden Beklentileri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Öztürk, H., (2000). Orta Öğretim Öğrencilerinin Sportif Beklenti ve Alışkanlıkları (Bilecik Uygulaması). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Papadopoulou, S.K., Hassapidou, M., Papadopoulou, S.D., Petrakis, A., Dalkıranıs, A. and Fahantıdou, A., (2004). Physical Activity of Adolescents in Thessaloniki. *Journal of Sports Medicine*, Number:39, pp:87-94
- Silverman, S. and Scrabis, K.A., (2004). A Review of Research on Instructional Theory in Physical Education 2002-2003. *International Journal of Physical Education*, Volume:41, Number:1, pp:4-12.
- Stelzer, J., Ernest, J.M., Fenster, M.J. and Langford, G. (2004). Attitudestoward Physical Education: A Study of Highschool Students From Four Countries- Austria, Czechrepublic, Engand And USA. *College Student Journal*, Volume:38, Number:2, pp:602-611.
- Stewart, M.J. and Gren, S.R., (1991). Secondary Student Attitudes Toward Physical Education. *Physical Educator*, Volume:48, Number:2, pp:72-79.
- Subramaniam, P.R. and Silverman, S., (2007). Middle School Students' Attitudes Toward Physical Education. *Teaching and Teacher Education*, Volume:23, Number:5, pp:602-611.

- Sunay, H., (1998). Spor Eğitimi Alt Yapısında Beden Eğitimi Öğretmeni ve Antrenörün Önemi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt:3, Sayı:3, ss:43-50.
- Şişko, M. ve Demirhan, G., (2002). İlköğretim Okulları ve Liselerde Öğrenim Gören Kız ve Erkek Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:23, ss:205-210.
- TD. (Tebliğler Dergisi) (1988). Lise Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı. *Tebliğler Dergisi*, Cilt:51, Sayı:2251, ss:577-675.
- Tiryaki, M.Ş. ve Moralı, S., (1993). Sportif Katılımın Liseli Sporcuların Benlik Saygısı Üzerine Etkisi. *Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt:3, Sayı:1, ss:1-9.
- Yılmaz, Z., (2002). Kütahya İli Orta Öğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Serbest Zaman Faaliyetlerinin Dağılımı ve Değerlendirilmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yoncalık, O., (2004). Milli Eğitimde Bir Kültür Aktarım Alanı Olarak Halk Oyunları (Dansları) ve Beden Eğitimi Öğretmenliği. *Milli Eğitim Dergisi*, Cilt:164, Sayı:3(Güz).